

# Ben och klövar hos gyltor och suggor

Till vänster: Framklövar hos digivande sugga i behov av åtgärd.  
Till höger: Klövverkningsstol.

## » Håll koll på benen och klövarna

Bra benställning, jämna klövar och obehindrad gång är avgörande för goda produktionsresultat. Genom noggrant urval, regelbunden klövverkning och snabb hantering av hälta kan problem förebyggas och djurväl-färden förbättras.

## » Urval av gyltor

Genom att selektera gyltor med korrekt benställning och jämna klövar förebyggs benproblem på sikt. Bedöm därför ben och klövar regelbundet, både när djuret står och går. Bedömning vid rörelse ska alltid ske på fast underlag. Vid felaktig benställning ökar risken för överbelastning av senor och leder samt att klövarna växer ojämnt och blir långa.

## » Vad är hälta?

Hälta är en avvikelse från det normala rörelsemönstret som ofta ger smärta hos djuret. Hälta är en av de vanligaste orsakerna till antibiotikaanvändning inom grisproduktionen.

Hälta kan delas in i:

- Lätt hälta: grisen stöder men trampar ej igenom. Behandlas i boxen.
- Måttlig hälta: grisen stöder delvis på benet. Flyttas till sjukbox med behandling.
- Svår hälta: grisen stöder inte alls på benet. Djur med benbrott, förlamning eller som ej kan resa sig ska avlivas.
- Klövsår behandlas och grisen sätts i sjukbox vid behov.

## » Klövverkning förebygger skador

Inför fasta rutiner för bedömning av ben och klövar. Bedöm minst tre till fyra gånger från avvänjning till första betäckning. Suggor selekteras i betäckningsavdelningen och klövverkas före flytt till dräktighetsstallet, dock ej under dag 7–28 efter betäckning, då moderkakan bildas. Det kan påverka kullstorleken negativt. Klövverkning kan förebygga skador i klöv, ball och vit linje och ska utföras av utbildad personal. Rätt vinkel på klöven ska återställas utan att orsaka blödning.

Åtgärder krävs om gyltor och suggor har:

- Mycket långa/ojämna klövar.
- Sprickor/sår som ej läker.
- Avslitna klövar/biklövar.
- Svullnader eller klövbölder.

## » Hantering av djur med klöv- och benproblem

Inspektera grisarna dagligen och behandla enligt veterinärs anvisning. Tänk på att skapa en handlingsplan om många djur har ben- eller klövproblem. Utvärdera gyltornas kvalitet och besluta vilka suggor som ska slås ut och när.

### Vill du veta mer?

Läs mer på Gård & Djurhälsans hemsida och "Klövatlas", som beskriver klövens anatomi, vanliga klövproblem hos grisar samt förebyggande åtgärder och praktiska råd om klövvård och klövverkning.